

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 20CoP/74/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820200095
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Králová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2020:3820200095.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Michaely Královej a členov senátu JUDr. Nadeždy Wallnerovej a JUDr. Ivany Jahnovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého: T. C., B. J. XX.XX.XXXX, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, odbor sociálnych vecí a rodiny, so sídlom: Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka - G. T.Š., B. J. XX.XX.XXXX, X.: I. XX, X. a otec Q. C., B. J. XX.XX.XXXX, X.: L. XXX/X o návrhu starej matky G. C., B. J. XX.XX.XXXX, X.: U. X/X, L. na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III zo dňa 19. marca 2020, č.k. 38P/7/2020 - 43, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 19. marca 2020, č.k. 38P/7/2020 - 43, potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava III uznesením zo dňa 19.03.2020, č.k. 38P/7/2020 - 43, nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletého T. C., B. J. XX.XX.XXXX dočasne zveril do starostlivosti starej matky G. C.C., B. XX.XX.XXXX, X. U. X/X, L.. Starej matke zároveň uložil povinnosť podať v lehote do 30 dní odo dňa doručenia tohto uznesenia návrh vo veci samej - zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

2. Súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia uviedol, že návrhom podaným na Okresnom súde Prievidza dňa 10.01.2020 sa stará matka maloletého T. domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý zverený do jej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka uviedla, že maloletý žije so svoju matkou, jej partnerom a ich maloletými deťmi v Bratislave, pričom Okresná prokuratúra Bratislava V rieši podnet na psychické a fyzické týranie maloletého jeho matkou. Poukázala na to, že s maloletým má vytvorený pozitívny citový vzťah a je s ním v pravidelnom kontakte. Situácia v rodine maloletého sa stala neúnosnou, pričom samotný partner matky uviedol, že matka maloletému ubližuje a je potrebné to riešiť. Ona sama má pritom vytvorené všetky podmienky pre starostlivosť o maloletého a je schopná vytvoriť mu pokojné a stabilné životné prostredie. Otcovi maloletého pracovná vyťaženosť nedovoľuje osobne sa starostlivosť o maloletého.

3. Súd prvej inštancie požiadal orgán sociálnoprávnej ochrany detí o prešetrenie pomerov a rodinnej situácie na strane maloletého T.. Matka maloletého pri pohovore uvádzala, že maloletý je problémové dieťa, bolo mu diagnostikované ADHD s poruchami správania a navštevuje psychologičku pre verbálne a brachiálne prejavy agresivity. Matku nerešpektuje, ignoruje ju a vulgárne jej nadáva. Maloletý T. sa v rámci individuálneho pohovoru vyjadril k správaniu sa matky vo vzťahu k nemu aj v rámci rodiny a potvrdil, že keď už on sám situáciu nezvláda, matke nadáva. Tvrdil, že matka ho bila viackrát a udrie ho aj kvôli maličkostiam. Uviedol, že do starostlivosti otca nechce/nemôže byť zverený, nakoľko tento veľa pracuje a nemohol by sa o neho starať, ale keby to bolo nevyhnutné, mohol by žiť so starou matkou G. C.. ÚPSVaR Bratislava vo svojej správe uviedol, že výchovné prostredie u matky nie je pre zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletého T. vyhovujúce, z ktorého dôvodu navrhli starej matke podať si

návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, poskytli jej v tejto súvislosti poradenstvo a doporučili súdu, aby návrhu starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel.

4. Súd prvej inštancie predmetné uznesenie právne odôvodnil ustanovením § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2, § 331, § 336 CSP, § 361, § 367 ods. 1 CMP, a vecne vyhodnotil návrh starej matky na nariadenie neodkladného opatrenia v plnom rozsahu ako dôvodný a súladný so záujmom maloletého T.. Návrhu vyhovel a dočasne zveril maloletého do osobnej starostlivosti starej matky. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že aktuálna rodinná situácia na strane maloletého v domácnosti matky nie je uspokojivá, keď vo výchovnom pôsobení matky vo vzťahu k maloletému dochádza k správaniu a konaniu, ktoré možno označiť za neprímerané a neadekvátne, a tým zvyšujúce napätie medzi matkou a maloletým T. do takej miery, ktorú už možno označiť za rozpornú so záujmami maloletého. Stará matka má záujem prevziať starostlivosť o maloletého, pričom je medzi nimi vytvorený citový vzťah, ktorý bol potvrdený aj samotným maloletým, ktorý označil starú matku za jedinou osobu, s ktorou by chcel žiť v prípade, ak by mal odísť od matky.

5. Vzhľadom na skutočnosť, že stará matka sa svojim návrhom domáhala len nariadenia neodkladného opatrenia, súd prvej inštancie zároveň uložil starej matke povinnosť podať si v stanovenej lehote návrh vo veci samej.

6. Proti tomuto uzneseniu podala matka maloletého odvolanie a žiadala neodkladné opatrenie zrušiť a odovzdať maloletého T. späť. Má za to, že nebolo preukázané týranie maloletého. Namietla, že súd prvej inštancie neprihliadol na skutočnosť, že maloletý má ADHD s poruchou správania a jeho výchova musí spĺňať iné kritéria ako pri zdravom dieťati. Podľa názoru matky nie je možné brať vyjadrenia maloletého ako opodstatnené, keďže s ním je obzvlášť ťažká komunikácia v škole a aj doma, čo tiež potvrdili aj psychológovia, ktorých navštevoval, vrátane psychologičky v škole. Matka ďalej uviedla, že ZŠ Biskupická chce týmto krokom (podnet) utajiť šikanu, ktorá prebieha na škole a vec neriešia. Maloletý je často od svojho spolužiaka šikanovaný, čo potvrdila aj riaditeľka školy a iní učitelia, a namiesto riešenia problému v škole radšej obrátili pozornosť a obvinili matku maloletého T.. Matka uviedla, že maloletý T. je integrované dieťa, a preto je veľmi ťažké, aby chápal bežné veci ako správne a nutné k jeho rastu a zdraviu. Učenie sa doma bežne trvá aj celý deň, pretože si maloletý školské povinnosti vyhodnocuje ako zbytočné, často klame, že je nachystaný do školy, rozplače sa a potom trvá dlhší čas pokiaľ sa ukludní. Aj preto má maloletý mylnú predstavu o tom, že je týraný, čo matka popiera a odmieta tieto tvrdenia založené len na základe nepodloženého tvrdenia. Potvrdiť to môže aj detský pediater, ktorý má na starosti maloletého. Matka uviedla, že stará matka maloletého T. na základe telefonátu sociálnej pracovníčky podala žiadosť o neodkladné opatrenie bez toho, aby bola táto skutočnosť ohľadom týrania maloletého preukázaná. Týmto krokom poškodila psychické zdravie nielen maloletému T., ale aj jeho matke a dvom nevlastným súrodencom. Matka tvrdí, že stará matka maloletého nemala a ani nemá možnosť reálne zabezpečiť maloletému prostredie na výchovu a zdravie. Býva v byte, ktorý nie je v jej vlastníctve, nie je tam vyhovujúce vybavenie a prostredie, nakoľko byt je malý a maloletému tam nie je možné vyčleniť vlastnú izbu a je nútený spať v izbe/posteli pri svojej starej mame. Matka poukazuje tiež na skutočnosť, že maloletý má ADHD s poruchou správania a stará matka vzhľadom na jej vek 66 rokov a zdravie nebude schopná zabezpečiť maloletému dostatočnú starostlivosť. Maloletý T. má naopak u matky všetko, čo potrebuje, vrátane vlastnej izby a vybavenia, starostlivosti, má dostatok potrebných vecí na jeho správny vývoj a matka všetko prispôsobuje aj jeho veku. Má počítač, internet, mobilný telefón, oblečenie, dostatok stravy a vitamínov, matka sa s ním učí, čo je obzvlášť náročné, pretože škola mu nekontroluje poznámky a tým pádom je zložitá zistiť, čo sa má učiť. Matka má za to, že stará matka nebude schopná maloletému zabezpečiť všetko, čo má mať. ÚPSVaR na prešetrenie pomerov vyslal svoju pracovníčku k matke len jedenkrát, ktorá navštívila jej domácnosť a skonštatovala, že je všetko v poriadku a vyhovujúce prostredie, avšak si fyzicky neoveril podmienky bývania a starostlivosti, v akých bude žiť maloletý u starej matky. Matka tiež zdôraznila, že maloletý povedal, že chce ostať v Bratislave a napríklad odmieta ísť bývať k otcovi Q. C.. Uviedla, že sa dôkladne stará o maloletého, chodí s ním po lekároch, učí sa s ním a robí všetko, čo potrebuje dieťa v jeho veku a zdravotnom stave. Informácie, podľa ktorých biologický otec prejavuje záujem o svojho syna, sú nepravdivé a potvrdzuje to aj fakt, že žiadosť o osvojenie podala stará matka maloletého a nie otec Q. C.. Biologický otec maloletého sa už niekoľko rokov stará v spoločnej domácnosti o maloleté dieťa, ktoré ho nazýva otcom. Počas celého roka nie je otec schopný zavolať maloletému a informovať sa, ako sa má, či je v poriadku a či niečo nepotrebuje.

7. ÚPSVaR vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že výchovné prostredie u matky nie je vyhovujúce pre zdravý fyzický, psychický a sociálny vývin maloletého. Matka nezvláda výchovu syna s ohľadom na jeho poruchy správania a diagnostikované ochorenie ADHD. Medzi matkou a synom je vážne narušený vzťah. Maloletý T. matku nerešpektuje a matka neprimerane reaguje na jeho správanie. V záujme maloletého je, aby žil v prostredí, kde má pocit istoty a bezpečia a aby sa jeho zdravotné ťažkosti a správanie zlepšili. Matka mu nedokáže takéto prostredie vytvoriť. Aktuálne maloletý T. je spokojný s tým, že žije v spoločne domácnosti so svojou starou matkou a je aj v častom kontakte s otcom. Kolízny opatrovník skonštatoval, že odvolaním napadnuté rozhodnutie je v najlepšom záujme maloletého a v záujme jeho zdravého fyzického, psychického a sociálneho vývinu.

8. Stará matka maloletého T. vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že tvrdenia matky, že je dobrá matka, sú v rozpore s tým, aké sú vyjadrenia sociálnej pracovníčky, školy a partnera matky. Posúdenie vhodnosti domácnosti starej matky pre zdravý vývin maloletého T. je v kompetencii príslušných orgánov a nie matky maloletého. Stará matka doplnila, že na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava III zo dňa 19.03.2020 prevzala maloletého T. od jeho matky za asistencie policajnej hliadky. Matka odovzdala syna T. bez oblečenia a osobných vecí a aj zdravotný preukaz maloletého vydala až na žiadosť policajnej hliadky. Stará matka poukazuje na to, že maloletý je schopný sám vyjadriť svoju vôľu, kde a s kým chce vyrastať, dôkazom čoho je aj to, že vyhľadal z vlastnej vôle pomoc u školskej psychologičky na Základnej škole Biskupická 21, Bratislava. Stará matka žiada odvolaním napadnuté uznesenie potvrdiť.

9. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom nebol viazaný rozsahom ani dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keď pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť, respektíve zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem) a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné, a uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne a právne správne potvrdil (387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku).

10. Podľa § 65 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

11. Podľa § 66 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

12. Podľa § 67 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok na vady konania pred súdom prvej inštancie prihliada odvolací súd, len ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

13. Podľa § 367 ods. 1 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

14. Podľa § 367 ods. 3 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

15. Podľa § 367 ods. 4 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

16. Účelom neodkladného opatrenia je dočasne upraviť pomery účastníkov, či už pred začatím konania alebo v priebehu konania. Možno ho nariadiť len vtedy, respektíve dovtedy, kým nie sú dané podmienky pre konečné rozhodnutie vo veci. Zásadne sa ním neprejudikuje právo účastníkov a tretích osôb. Stráca svoje opodstatnenie akonáhle súd poskytne ohrozenému alebo porušenému právu definitívnu ochranu. Musí byť pritom daná aspoň naliehavá potreba predbežnej úpravy a nárok musí byť osvedčený.

17. Súd prvej inštancie správne vychádzal zo skutočností nachádzajúcich sa v spise a existujúcich v čase jeho rozhodnutia a na ich základe aj dospel k správnyom záverom. Ako vecne a právne správne

uznesenie súdu prvej inštancie odvolací súd potvrdil (§ 387 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku). Takéto rozhodnutie za žiadnych okolností neprejudikuje právo, nenahrádza rozhodnutie vo veci samej. Až v konečnom rozhodnutí vo veci samej súd prvej inštancie určí, či sú dané dôvody na realizáciu náhradnej osobnej starostlivosti vo vzťahu k maloletému, a to po vykonanom dokazovaní.

18. V predmetnej veci má odvolací súd za to, že maloletý T. jasne vyjadril svoj názor, v rámci pohovoru pred ÚPSVaR a súčasný stav je taký, že maloletý reálne žije spoločne v domácnosti so starou matkou, kde je spokojný a aj v častom kontakte s otcom. Matka v odvolaní uviedla, že tvrdenia o tom, že by zanedbávala výchovu maloletého a týrala ho sa nezakladajú na pravde. Poukazuje na to, že maloletý vzhľadom aj na jeho diagnózu ADHD nie je schopný tieto veci posúdiť. Odvolací súd však poukazuje na to, že sám maloletý sa zdôveril so zlou situáciou ohľadom jeho vzťahu s matkou školskej psychologičke, čo viedlo aj k podaniu podnetu na ÚPSVaR, aby sa situáciou v rodine maloletého začali zaoberať a tvrdenia maloletého potvrdil aj partner matky. Situácia v rodine maloletého si na základe týchto dôkazov vyžadovala okamžitý zásah. Keďže v záujme maloletého bolo urýchlene zabezpečiť pomery u maloletého z dôvodu signalizovanej nevhodnosti výchovného prostredia u matky, odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie zohľadnil uvedené skutočnosti a priklonil sa k dočasnému zvereniu maloletého do osobnej starostlivosti starej matky formou nariadeného neodkladného opatrenia, pričom o konečnej úprave bude rozhodnuté v konaní vo veci samej. Toho času je preukázané, že maloletý sa nachádza v náhradnej starostlivosti starej matky, kde je spokojný a jeho situácia sa zastabilizovala, čo potvrdil kolízny opatrovník. Keďže matka v rámci odvolania neuviedla žiadne také relevantné skutočnosti, ktoré by spochybnili správnosť nariadeného neodkladného opatrenia, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako vecne a právne správne podľa § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku potvrdil.

19. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011, § 393 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).